

ΔΕΚΑΗΜΕΡΟΝ

Ναυάγια καὶ ναυαγοί. — "Ελληνες καὶ Μῆδοι. — Ἀναχώρησις ἡθοποιοῦ, ἄφιξις σκυλῶν. — Τὸ passa-lempro ἐν Ἀθήναις. — Μία σκέψις καθ' ἑ τούτων.

Αν σὰς ὁμιλοῦσα περὶ τοῦ ἐν τῷ Εὐβοϊκῷ γενομένου ἐσχάτως ναυαγίου, πολὺ φοβοῦμαι ὅτι τὸ δεκάημερον αὐτὸ θὰ μετεβάλλετο ἀμέσως ὡς διὰ μαγείας εἰς Εἰκοσαῆμερον. Ἀλλὰ καὶ ἐστὶ δὲν πιστεύω νὰ ἐξημιονόμεθα πολὺ οὔτε σέως οὔτε ἐγώ, καὶ δι' αὐτὸ δὲν παραβλέπω καὶ τὸν λόγον διατὶ νὰ μὴ σὰς ὁμιλήσω. Περὶ παλαιοῦ τινος καραβοκύρη διηγοῦνται οἱ νησιῶται τοῦ Αἰγαίου, ὅτι εἶχε τὴν μονομανίαν νὰ πηγαίῃ πάντοτε ἐναντίον τῆς τρικυμίας καὶ νὰ φωνάζῃ ἀδιακόπως πρὸς τὸν πηδαλιούχον του τὸ γνωστὸν ναυτικὸν παράγγελμα "Ορτσα." Ὁ πηδαλιούχος ἐξετέλει εὐπειθῶς τὴν παραγγελίαν, ἀλλὰ δὲν εἶχε κάμῃ ἀκόμῃ τὴν τελευταίαν στροφὴν, ὅτε ἤκουε πάλιν τὸν καπετάνιον φωνοῦντα "Ορτσα!". Ὁ ἄνθρωπος ἐξετέλει πάλιν ἀμέσως τὴν διαταγὴν, ὅτε ὁ μανιώδης καπετάνιος ἐφώναζεν ἐκ νέου "Ορτσα!". Μὲ τὸ ὅρτσα καὶ μὲ τὸ ὅρτσα λοιπόν, κράκ! καὶ πέφτει τὸ πλοῖον μίαν ἡμέραν εἰς τὴν ξηράν. Ἀλλ' ὁ φοβερός καπετάνιος, μανιωδέστερος παρὰ ποτέ, "Ορτσα μωρέ!", φωνάζει καὶ αὐτὴς πρὸς τὸν τιμονιέρην. Καὶ ἐκεῖνος, μεταστρεφόμενος πλήρως ὀργῆς διότι δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐντολήν: Δόσε μου θάλασσα νὰ ὀρτσάρω!, τοῦ λέγει. Τὸ θαλασσίον ἀπὸ ἀνέκδοτον μοῦ ἐνθυσίαν αἱ περιγραφὰὶ τοῦ ναυαγίου τῆς "Τζέσση", διότι ἀν αὐταὶ εἶνε ἀληθεῖς, οἱ ἐπ' αὐτοῦ ναυτικοί, σύμφωνα μὲ τὸν φυσικὸν δρόμον ὃν ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ πλοῖον, καὶ ἀν ἤθελαν ἀπὸ σκοποῦ νὰ τὸ εἴρουν εἰς τὴν ξηράν, ἔπρεπε νὰ ζητήσουν ἀπὸ κανένα, ὡς ὁ πηδαλιούχος τοῦ ἀνεκδότου θάλασσαν διὰ νὰ ὀρτσάρῃ, γῆν αὐτοὶ διὰ νὰ προσκρούσουν. Ἀντὶ τούτου ὅμως, εὐρήκαν πολὺ καλλίτερον νὰ κοιμηθοῦν, ν' ἀφίσουν δὲ τὴν πολύτιμον βοηθὸν Τύχην νὰ τοὺς τὴν εὕρῃ. Ἡ τύχη τοὺς τὴν εὕρε πράγματι, καὶ ἡ ξηρὰ ἀνέκυψεν ἀδηνάον πῶς ἐκ τῶν κυμάτων, καὶ τὸ πλοῖον ἐπετέθη γενναίως κατ' αὐτῆς, καὶ αὐτοὶ ἐξυπνήσαντες ἔτριβαν τοὺς ὀφθαλμοὺς των καὶ ἔλεγον ὅτι τοὺς ἐφαίνετο ὡς ὄνειρον. Θὰ ἐπιθυμοῦσα πολὺ νὰ ἤξευρα πῶς ἄλλως θὰ ἐνόμιζαν ὅτι ἠμποροῦσε νὰ τοὺς φανῇ, ἀφοῦ ὅλοι των τὴν ὥραν ἐκείνην ἐκοιμώντο.

Εἰς ἐν τῶν προηγουμένων χρονικῶν μου ἐξέφραξα πρὸ τινος καιροῦ τὴν ιδέαν ὅτι οἱ ἐσχάτως ἀνακαλυφθέντες ἐν τῷ τάφῳ των μαραθωνομάχοι ἀπεφάσισαν νὰ ἐξεέλθουν ἐκ νέου μετὰ τόσους αἰῶνας εἰς τὸ φῶς, βλέποντες τὴν ἀνδυνάστηκὴν τροπὴν, ἣν ἐλάμβανεν ἡ ὑπὸ τὸ πρόσχημα λούστρων δευτέρα ἐπιδρομὴ τῶν Μήδων εἰς τὴν Ἑλλάδα. Δὲν ἐπίστευα ὅμως τότε ὅτι ἡ ιδέα μου αὕτη ἦτον πρᾶγματι τόσον ἐγγὺς τῆς πραγμα-

τικότητος, ὅσον ἀπεδείχθη τελευταῖον. Ἡ ἐπιδρομὴ αὕτη ἀριθύνως πλέον ἔλαβε χαρακτῆρα καθαρῶς ἐπιθετικὸν καὶ ἐπικίνδυνον, εὐρισκόμεθα δὲ ἀναμφιδόλως εἰς τὰ πρόθυρα νέων ἀγώνων. Ὡς ἀντελήφθησαν βεβαίως καὶ ἰδιοὺς ὁμαδιν οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται, οἱ ξένοι οὗτοι ἐπιδρομεῖς, ἀπὸ τῆς πλατείας τῆς Ὁμονοίας ὅπου ἀρχικῶς εἶχαν στήσῃ τὸ στρατόπεδόν των, προὔχωρονσαν βαθμυδόν, κατέλαβον ἀρκετὰ στρατηγικὰ μέρη τῆς ὁδοῦ Σταδίου, ἔφθασαν δὲ καὶ μέχρι αὐτῆς τῆς πλατείας τοῦ Συντάγματος. Καθὰ δὲ ἀνήγγειλαν πρὸ τινος αἱ ἐφημερίδες, τοῦτο ἔγινεν ἀφορμὴ νὰ συγκροτηθοῦν ἐπανειλημμέναι σοβαρὰὶ συμπλοκαὶ ἐν τε τῇ πλατείᾳ τῆς Ὁμονοίας καὶ ἐν τῇ τοῦ Συντάγματος μεταξὺ τῶν ἰθαγενῶν λούστρων καὶ τῶν ἐπηλύδων Περγῶν, οἵτινες ἤρχισαν ἀποβαίνοντες λίαν ἐπιβλαβεῖς εἰς τοὺς πρῶτους. Ἡ σύγχρονος ἱστορία δὲν ἀναφέρει τίνες κατήρξαντο χειρῶν ἀδίκων, διαπιστοῖ ὅμως ὅτι αἱ συμπλοκαὶ διεξήχθησαν κρατερῶς, φόδος δ' ὑπάρχει συνεχίσεως αὐτῶν εὐρύτερον καὶ δυσσηματικώτερον. Ἀναμφιδόλως, κανεὶς δὲν θὰ ἐφαντάζετο ὅτι δύο χιλιάδας ἐπὶ ἀπὸ τῶν ἀρχαίων Μηδικῶν θὰ εἶχαμεν, μετὰ τὰς ἐν Πλαταιαῖς, καὶ τὰς ἐν Πλατείαις μάχας μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Μήδων.

Ἀνάξιον λόγου ἀθηναϊκὸν γεγονός δὲν θὰ ἠδύνατο βεβαίως νὰ θεωρηθῇ ἢ ἐκ τοῦ Ἀντροῦ τῶν Νυμφῶν πρόσφατος ἀναχώρησις τοῦ Κωστάκη. Τὸ Ἀντρον καὶ αἱ τύχαι αὐτοῦ εἶνε ἐκ τῶν περιεργότερων καὶ μᾶλλον ἀξίων σπουδῆς ἐν τῇ πρωτευούσῃ, ἢ τε ὑπαρχίς του δὲ καὶ αἱ ποικίλαι φάσεις του διδασκτικώταται τῆς παρ' ἡμῖν κοινωνικῆς ζωῆς. Ἡ ἱστορία του, ὅπως καὶ ὅλων των ἄλλων πρωτοτύπων μερῶν τῶν Ἀθηνῶν μας, θὰ γραφῇ βέβαια μίαν ἡμέραν, μετὰ δὲ τῶν κυριωτέρων χαρακτηριστικῶν τῆς κατὰ τὴν παρούσαν ἐποχὴν τοῦ ἑλληνισμοῦ βιογραφίας του θ' ἀναφέρῃ ἰσως ὡς τὰ συνοψίζοντα καλλίτερον ὅλων τὴν σύγχρονον ζωὴν του καὶ εἰκονίζοντα ἐμφαντικώτερον τὰς διαφορὰς καὶ ὅλης ἅμα τῆς πόλεως καὶ τῶν κατ' αὐτὴν περιόδους, ὅτι ἡ ἀθηναϊκὴ αὕτη γωνία συνέδεσεν ἀρρήκτως τὸ ὄνομά της μὲ μίαν ἑλληνικὴν ποιητικὴν δόξαν, τὸν Ἀχιλλέα Παράσχον, καὶ μὲ μίαν ἑλληνικὴν θεατρικὴν δόξαν, τὸν Κωστάκην Καλίτσην. Ὁ πρῶτος τὸ ἐψάλε δι' ὥραιον στίχων, ὡς ῥωμαντικὸν ἐνδιαίτημα αἰθερίων ἐρώτων. Καὶ ὁ ἄλλος τὸ κατέστησεν ἐπὶ πολὺ, τὸ ἰδιορρυθμότερον καὶ τὸ ζωνρότερον ρεαλιστικὸν κέντρον, παραδόξως ἀριστοκρατικὸν ἅμα καὶ λαϊκόν, τῆς ἀττικῆς εὐθυμίας. Δυστυχῶς, καθὼς ἐξήρτετε καὶ ἀπὸ τὴν παροιμίαν, ἡ gloria τοῦ πτωχοῦ αὐτοῦ mundi παρέρχεται πολὺ ταχέως, ἢ ἐπιτυχία δὲ φαίνεται ὅτι ἐφέτος ἐγκατέλειψε τὸν πολὺν Κωστάκην καὶ τὸς ἀποπείρας του, ἠναγκάσθη δὲ ν' ἀπέλθῃ εἰς Βῶλον ὁ ἀνὴρ. Ἀντ' αὐτοῦ, ἑταιρία τις, ἐσχάτως ἀφίχθησα, προαγγέλλει ἐν αὐτῷ παραστάσεις ἐκ 15 σκυλῶν. Τῇ ἀληθείᾳ, μέγας ὄντως ὁ κυνισμὸς ἀν-

θρώπων, οἱ ὅποιοι φέρουν εἰς τὴν πόλιν ἐκτὸς τῶν ὑπαρχόντων καὶ 15 ἀκόμῃ σκυλούς, μὲ αὐτὴν τὴν ζέσθην καὶ τ' ἄλλεπάλληλα κρούσματα τῆς λύσεως.

Ὡς πιστὸς χρονογράφος ὀφείλω νὰ σημειώσω εἰς τὰς δέλτους ταύτας καὶ τὴν ἀπὸ τινος εἰσαγωγὴν εἰς Ἀθήνας τοῦ passa-lempro. Τὸ πρᾶγμα, μ' ὅλην τὴν φαινομενικὴν ἀσημαντότητά του, εἶνε ἀξίον προσοχῆς, δύναται δὲ πολὺ πιθανῶς νὰ ἐνδιαφέρῃ τὸν κοινωνιολόγον παρατηρητὴν. Τὸ passa-lempro εἶνε ὡς γνωστόν, τίποτε περισσότερον, τίποτε ὀλιγώτερον, ἢ κολοκυθόσποροι, ξηραϊνόμενοι καὶ ἀλατιζόμενοι, οἵτινες πωλοῦνται εἰς τὸ ἀργὸν πλῆθος των περιπατητῶν τῶν ἰταλικῶν πόλεων, διὰ νὰ τοὺς μασθοῦν καὶ νὰ περνοῦν τὴν ὥραν των, ὡς καὶ τὸ ὄνομα δηλοῖ. Τὸ ἔθιμον κρατεῖ γενικώτατον καὶ ἐν Κερκύρα καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἰταλιζούσας πόλεις τῆς Ἑπτανήσου. Καθὰ λέγουν καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν καὶ εἰς τὴν Σμύρνην. Τόρα εἰσῆχθη καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀντικαταστήσαν τὰ ἀπαισίας μνήμης «κουλούρια καὶ τυρί», ἅτινα παρίστων τὰς Ἀθήνας πόλιν πειναλέων μὴ τρωγόντων κατ' οἶκον ἀλλ' εἰς τοὺς δρόμους, θὰ ἠκούσατε δὲ βέβαια τὰς φωνὰς των πωλητῶν του. Εἰς εὐφύης φίλος μου τὸ μετεγλώτισσε χρονοκτόνον. Ἐγώ, σὰς παρακαλῶ ἀπλῶς ἀλλὰ θερμῶς νὰ συγκρίνετε διὰ μίαν στιγμὴν τὸ «passa lempro» τῶν ἰταλῶν καὶ τὸ «χρονοκτόνον» τῶν ἑλλήνων πρὸς τὸ «limes is money» τῶν ἀγγλῶν.

Μία σκέψις καθ' ἑ τούτων: «Α! διατὶ ὁ ἔρως νὰ μὴν εἶνε αἰώνιος... καὶ διατὶ νὰ παρατείνεται περισσότερον ἀπὸ ἓνα μῆνα;...».

Καιροσκόπος

ΑΙΕΤΤΙΚΑ ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ

(Συνέχεια καὶ τέλος, τῆς προηγουμένης σελίδος)

Εἰς τὰ μέρη ταῦτα ἀνοίγονται ἀγοραὶ, τεῖοπωλεῖα, οἶνονπνευματοπωλεῖα, γραφεῖα πρακτόρων, οἵτινες ἀγοράζουσι τοὺς ἰχθῦς, διασκεδαστικὰ κέντρα μὲ θαυματοποιοὺς, καταπίνοντας μαχαίρας ἢ ἐξάγοντας πῦρ ἀπὸ τοῦ στόματός των, πρὸς γενικὴν θυμνιδίαν τῶν ἀπλοϊκῶν ἀλιέων, οἵτινες μὲ τὰ δέρματα των ὄρκτων περιδεβλημένοι, καὶ μὲ τοὺς πελωρίους σάκκους των ἐν τῇ κεφαλῇ, φαίνονται ὡς ἀλλόκοτα ὄντα, μᾶλλον ὄρκτοι ἢ ἄνθρωποι. Αἱ γυναῖκες εἰδὶ κεχωσμένοι ἐντὸς διψθερῶν ἀλωπεκῶν· ἐν αὐταῖς δὲν δύναται τις νὰ ἴδῃ τὰ εὐγγραμμά μελῆ των· ἀποτελοῦσι κινούμενον ὄγκον καὶ παρασκευάζουσιν ὅλα τὰ χρειώδη διὰ τὴν ἀλίσταν.

Καὶ ὅτε ἀποφασίζεται ἡ ἡμέρα τῆς ἀλίστας, τότε τὴν ἐν τῇ θαλάσσῃ ταύτῃ πολίχνην τὴν βλέπει τις κινουμένην ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον. Οἱ ἵπποι ζεύγνυνται εἰς τὰ ἑλκνηθρα, καὶ οἱ ψαράδες ἀναχωροῦσιν εἰς τὸν τόπον τῆς ἀλίστας μὲ ἅσματα καὶ μὲ τὰ ἀπαραιτήτα ντέφια.

Νομίζει τις, ὅτι μεταβαίνουσιν εἰς κατάκτιον πόλεων. Τὸ ἀναχωροῦν αὐτὸ ἀλιευτικὸν ὄμμα ὁμοιάζει μᾶλλον σύνταγμα ἀναχωροῦν διὰ μάχην· τόση τάξις ὑπάρχει. Ὄταν δὲ φθάσωσιν εἰς τὸ ὁρισμένον μέρος, εὐρυτάτη ὁπὴ ἀνοίγεται, ἐξ ἧς βλέπει τις τὴν θάλασσαν κάτωθεν τῶν πάγων, τὰ δίκτυα ῥίπτονται ἐντὸς τῆς ὁπῆς, καὶ ἀφ' οὗ παρέλθῃ ὀλίγη ὥρα, ἀρκεται τὸ ἥμα, ἥμα θούρειον πλέον, οἱ ψαράδες μὲ τὴν ἀπαστρέπτουσαν χαρὰν τῶν νικητῶν αἰρουσιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης τοὺς αἰχμαλώτους πελωρίους ἰχθεῖς, τοὺς ἀμυμήτους σολιάδες, ἐρυθροὺς, ὡς ἄγγλους, ἀρτι ρουφήσαντας τζάϊ, καὶ ἐγείρονται λόφοι ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τῶν πάγων, ἐνῶ ἀκόμη ἐξακολουθεῖ τὸ τραγοῦδι. Μὲ τὴν λάμψιν δὲ τῶν ὀρέων, ἐν τῇ λευκῇ πλάκᾳ τῆς πεπτηγμένης θαλάσσης, ἐπιστρέφουσιν εἰς τὰς καλύβας τῶν οἱ ἀλιεῖς, οἱ πράκτορες δὲ τὴν πρωΐαν ἀγοράζουσι τοὺς ἀλιευθέντας ἰχθεῖς, καὶ βαγόνια ὀλόκληρα σιδηροδρόμων, ἀναχωροῦσι φορτωμένα ἀπὸ αὐτὰ διὰ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ρωσσίας.

Τὰ χρήματα διανεμόνται ἐξίσου εἰς ἑκάστον ἄτομον λαδὸν μέρος εἰς τὴν ἀλιεῖαν.

Ὁ βίος αὐτῶν ἐπὶ τῶν χιόνων διαρκεῖ ἐπὶ ὀλοκλήρους μῆνας, ὅτε ὅμως προσεγγίσῃ ὁ Μάρτιος καὶ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν ἀναμένεται νὰ φυσήσῃ ὁ βορρᾶς ὅπως θραύσῃ τοὺς πάγους καὶ τοὺς παρὰσῃ, ὅλοι ἐπιστρέφουσιν εἰς τὴν ξηρὰν ἵνα ἀρχίσωσι τὴν θερινὴν ἐργασίαν τῶν, τὴν σπορὰν τῶν ἀγρῶν. Οἱ ἀλιεῖς μεταβάλλονται εἰς γεωργοὺς, ἀντὶ τῶν δικτύων τὸ θέρος προετοιμάζονται τὸ ἄροτρον καὶ αἱ θεριστικαὶ μηχαναί.

✱

Τὸ θέρος ἀρχεται ἡ ἀλιεῖα τῶν ποταμῶν πάλιν· νέαι ἐκστρατεῖαι ὑπὸ ἄλλων κατοίκων. Ὅλα τὰ ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Βόλγα καὶ τοῦ Τανάϊδος χωρία, ὅλαι αἱ μαγευτικαὶ στενίτσαι τῶν Κοζάκων ἐτοιμάζουσι ταῖς βουρδάκαις τῶν, μεθ' ὧν θὰ πλεύσωσι τοὺς ποταμούς, καὶ τὰς μπαλάικας, δηλαδὴ τὰ μπαουζούκια τῶν μὲ τὰ ὁποῖα θὰ ψάλλωσι τὰ ἥματα τῶν, ὅτε τὴν νύκτα, ἀναπαύμενοι ἐπὶ τῆς ὄχθης, θὰ βλέπωσι τὸν ποταμὸν τὸν ἔχοντα ἀργυρὰν τὴν ἐπιφάνειαν καὶ χρυσοῦν τὸν πυθμένα. Καὶ τὰ ἥματα περικλείουσι τόσην χαρὰν, τόσον θαλάσσιον ἄρωμα. Ὁ ψαρὶς τραγουδεῖ τὰ δημῶδα τραγούδια του:

Πέτα, βαρκοῦλα μου μικρὴ,
Καὶ ἔλυσέ με τὸ χιόνι·
Γελά ἡ λίμνη ἀργυρῇ,
Καὶ δὲ νεράϊδα καρτερεῖ
Κ' ἐσένα καμαρόνει,
Πέτα, βαρκοῦλα μου μικρὴ,
Καὶ ἔλυσέ με τὸ χιόνι.

Εἴν' ἡ θωριά της ἀργυρῇ,
Φεγγάρι σὰν τὴν βάρει,
Θαμπόνει ὁποῖος τὴν θωρεῖ,
Καὶ νὰ νοήσῃ δὲν μπορεῖ
Πῶς μέγα κλεῖ χρυσάφι·
Πέτα, βαρκοῦλα μου μικρὴ,
Νὰ πάρω τὸ χρυσάφι.

Ὄταν ἐτοιμασθῶσιν αἱ βουρδάκαις καὶ λικνίζονται κατάλευκοι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ, τότε ἐν συμπεφωνημένῃ ἡμέρᾳ, ὅλοι ἀπέρχονται, ἔχοντες τὸν σταρσινά, τὸν ἀρχηγόν, ἐπὶ κεφαλῇς, καὶ ἐπιδίδονται εἰς τὴν ἀλιεῖαν, ἐξάγοντες διὰ τῆς ἐργασίας τῶν, ἀπὸ τῆς ἀργυρᾶς λίμνης, τὸν χρυσόν, ὅστις τοὺς καθιστᾷ εὐδαίμονας καὶ πλουσίους. Τὸ χαδιάρι ἀλιεύεται, καὶ τὰ ρούβλια πληροῦσι τὰ θυλάκια τοῦ φιλέργου τούτου λαοῦ. Αἱ λίμναι καὶ οἱ ποταμοὶ πλημμυροῦνται ὑπὸ λέμβων καὶ ἡ ταραχὴ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἀντηχεῖ ἐπὶ τῆς ἀργυρᾶς λίμνης.

Τὴν νύκτα δὲ ἀνάπτονται τὰ πυρά, καὶ ἀπὸ μακρὰν βλέπει τις τὰς ἀπειραγίθμους φλόγας ἀντανακλωμένας ἐπὶ τῆς λίμνης· νομίζει τις ὅτι αὕτη νέμεται ὑπὸ πυρᾶς. Τὸ θέαμα τότε εἶναι μαγευτικώτατον, πανταχοῦ ἀκούονται αἱ καμπάναι, ὅπως τὰς καλοῦσιν, αἰτίνες ποιοῦσι παταγῶδη θόρυβον, προσκρούμεναι ἐπὶ τῆς θαλάσσης, οἱ δὲ ἰχθεῖς περίτρομοι ἐκ τοῦ κρότου παρασύρονται τυφλοί, εἰσέρχονται εἰς τὰ δίκτυα τῶν ἀλιέων, ὅτε δὲ ταῦτα πληρωθῶσιν ἀνασύρονται καὶ μεταφέρονται εἰς τὰς παραλίας.

Αἱ γυναῖκες τότε τοὺς μεταφέρουσιν εἰς τὰς ἀγοράς. Αἱ σύζυγοι καὶ αἱ ἀδελφαὶ τῶν ἀλιέων γίνονται ἰχθυοπώλιδες. Καὶ τί ἰχθυοπώλιδες, μὲ κοράλλινα χεῖλη καὶ μὲ μαργαριταρένια δοντάκια. Ὁ ἀνοικτὸς ὀλίγον σπινθόδεσμος, διαγράφει μαγικῶτατον σπινθός, τὸ δὲ μεῖδιμά τῶν εἶναι ὀρεκτικώτερον ἀπὸ τὰ ψάρια τῶν. Καὶ εἶνε τόσον ἀγαθὰ αἱ καὶ μέναι, ἀκούουν τὰς θερμὰς ἀνακραυγὰς τῶν διερχομένων ἀγοραστῶν καὶ μειδιῶσιν, εἰσέρχονται εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ ἀγοραστῶν οἵτινες ὁμιλοῦν διφορομένως καὶ διὰ παραβολῶν, καὶ ὅμως ἔχουν τὴν ὁρεξιν νὰ τοὺς ἀκούουν, νὰ τοὺς ἀπαντοῦν, μὲ μοναδικὴν εὐφύιαν καὶ μὲ ἀκκισμούς οἵτινες ξετρελλαίνουσι, ἰδίως τοὺς ἑλληνάς μας, τοὺς βλέποντας αὐτὰς μὲ τα κερά καὶ ἐρωτύλα βλέμματα καθημένας ἐπὶ μιᾷ ἀνατετραμμένης κοφίνου καὶ πρὸ πλῆθους ἑλλήνων ἰχθύων, οὓς ἤγρευσαν ὁ σύζυγος καὶ ὁ ἀδελφὸς τῶν. Οἱ ἀγρευταὶ πάλιν αὐτῶν εἶνε οἱ ὑπαξιωματικοί· οὗτοι ἀνὰ πᾶσαν πρωΐαν μεταβαίνουσιν εἰς τὰ ἰχθυοπωλεῖα, ὅχι ὅπως ἀγρεύσωσιν ἰχθεῖς, ἀλλὰ ἰχθυοπώλιδας. Πρέπει τις νὰ ἴδῃ τὰς ὑποκλίδεις τῶν πελωρίων οὐσάρων, μὲ τοὺς μακροὺς μύστακας, πρὸ τῶν ἰχθυοπωλίδων, ἵνα σχηματίσῃ ἰδέαν τῆς μαγνητικῆς αὐτῶν ἑλξεως. Ἡ πτωχὴ ψαροπούλα λησμονεῖ ἐνίοτε καὶ τὰ ψάρια καὶ τὰ κοφινὰ της καὶ παρατηρεῖ τὸν οὐσάρων, ὅστις τῇ προσμειδίᾳ πρὸ τῆς θέας δὲ αὐτοῦ λύνει καὶ συντρίβεται ἡ δυστυχία. Ποῦ νὰ ἀνθῇ εἰς τὰς ἐκφράσεις τοῦ οὐσάρου. Τὰ χρυσὰ κομβία, οἱ μεγάλοι τῶν μύστακας, ἡ σπάθη, ὅλα ταῦτα ἀρκοῦσιν ἵνα παραλύσουν ὅλας τὰς δυνάμεις τῆς κρίσεως καὶ αἱ ψαροπούλαι συγχρότατα πίπτουσιν εἰς τὰ δίκτυα τῶν οὐσάρων. Ταῦτα ἤγειραν ἄλλοτε θόρυβον καὶ τὸ φρουραρχεῖον τῆς Πετρούπολεως ἠναγκάσθη νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν εἰσοδὸν αὐτῶν εἰς τὰ ἰχθυοπωλεῖα· ἀλλὰ αἱ διαταγαὶ αὗται εἶνε ἀπὸ ἐκεῖνας, αἰτίνες δὲν

τηροῦνται ποτέ, μὲ ὅλας δὲ τὰς ἀπαγορεύσεις, πάντοτε αἱ ἀγοραὶ εἰσι πεπληρωμέναι ἀπὸ τοὺς κυανοὺς πύλους τῶν οὐσάρων.

✱

Τὰ θεάματα ταῦτα δὲν παρέχει ἡ ἀγορά μας· ἐν αὐτῇ μόνον Εὐρωπαϊαί τις μὲ τὸ καλαθάκι της θὰ φανῇ, ἄλλη γυναικεία μορφή δὲν παρουσιάζεται· δὲν ἔχει ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην καλὴν φήμην ἡ ἀγορά μας· σήμερον ἴσως εἶνε ὑπερβολικὴ ἡ ἰδέα, ἣν ἔχουσι περὶ τῶν ἰχθυοπωλῶν μας, ἄλλοτε ὅμως, ἀτυχῶς, δὲν ἠδύνατο νὰ διέλθῃ κυρία χωρὶς ν' ἀκούσῃ ὀπισθὲν της παντός εἶδους βανασολογίας, αἰτίνες θὰ τὴν ἔκαμνον νὰ ἐρυθριάσῃ μέχρι τῶν ὠτων· εὐτυχῶς πάντα ταῦτα ἐξηλείφθησαν καὶ οἱ ἰχθυοπῶλαι μας εἶνε εὐπρεπεῖς ὅπως δῆποτε, ἐν τοῦτοις ἀκόμη δὲν κατάρθωσαν νὰ ἴδουν κυρίας ὡς ἀγοραστὰς.

Ἀλλὰ μήτε ἡ ἀλιεῖα παρέχει πρωτοτυπίαν, ἐκτὸς μόνον τῆς ἀλιείας τῶν παραλίων τῆς Μάνης. Ἐκεῖ αἱ λέμβοι θεωροῦνται ὡς πολυτέλεια ἀκόμη.

Οἱ Μανιάται ἀλιεῖς, εὐρίσκονται εἰσέτι εἰς τὴν πρωτογενῇ περιόδῳ τῆς ναυτιλίας· ἡμιπεφυστημένοι ἀσκοὶ ἀποτελοῦσι τὰς λέμβους τῶν· ταῦτας δὲ ἱππεύουσι δίκην ἱππῶν, καὶ μεταχειρίζονται τὰς χεῖρας ἀντὶ κωπῶν, πλέουσι καὶ ἀλιεύουν. Ὁ διερχόμενος δὲ τὰ παράλια ἐκεῖνα βλέπει περιέργῃ τοιαῦτα θεάματα τὸθέρος, τάγματα θαλασσίων ἱππέων καταγινόμενων εἰς ἄγρην. Οἱ πατέρες τῆς ἐφευρέσεως ταύτης εἰσὶν οἱ Μανιάται, οἵτινες μετὰ σοβαρότητος ἀκαδημαϊκῶν ἐπὶ τῶν τουλουμίων ἀγρεύουσι τὸν κοκωδιόν τῶν. Ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος μόνον ἐν Μεσολογίᾳ ἀπαντᾶται πρωτοτυπία τις ἀλιείας. Ἀλλὰ τοὺς ψαράδες τῆς λίμνης τοῦ Μεσολογγίου τοὺς διέφθειρεν ἡ πολιτικὴ. Ἀπὸ ἀφελείας, ἡλιοκαεῖς, τετραγώνους ἄνδρας, ζώντας μὲ τὸ μονόξυλον καὶ μὲ τὸ σταλίκι τῶν, τοὺς κατέστησε πολυπράγμονας κομματάρχας, καὶ ἥδη ἐλκύει αὐτοὺς πλείοτερον τὸ καπιλεῖον ἢ ἡ γαλανὴ λίμνη ἢ ἔχουσα καὶ ἐν Ἑλλάδι ἀργυρὰν τὴν ἐπιφάνειαν καὶ χρυσοῦν τὸν πυθμένα.

Θ. Βελλανίτης

ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΣΚΗΝΑΙ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΣΤΥΚΗΝ

Εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ λόφου, χωμένον εἰς τοῦ βράχου τὴν ρωγμὴν, ὡς νὰ ἐξήντησε προστασίαν ὑπ' αὐτὸν, μικρόν, σιωπηλὸν κ' ἤρημον, ἐγείρεται τὸ ἐνκλιπιδίον. Ὡς ἀναχωρητῆς μισῶν τὴν τύρην τοῦ κόσμου, ἀποστέρξας τὴν ζωὴν ἀσκητῆς, κατέφυγεν ἐπιτηδὲς θὰ ἔλεγε ἐκεῖ ἐπάνω, ἐνεσθηνώθη, κ' ἐξησθαλισμένον, βλέπει τώρα ἀπὸ τοῦ ὕψους του, κάτω, τὴν μυριοθόρυβον πόλιν, τὴν πεδιάδα, ἣν σκιάζει κονιορτοῦ σύννεφον, καὶ τῆς ὁποίας ἡ βοή. μόλις ἀνέρχεται, εἰς ἐκπνέοντα κύματα, μέχρι τῶν ποδῶν του. Ἀμα φθάσας, διασκελίζων δύο ἢ